

Indberetning til Danmarks Statistik

Ph.d.-studerende ved danske universiteter og kunstneriske uddannelsesinstitutioner

Nedenstående specifikation beskriver indberetningen af Ph.d.-studerende via en "system til system"-løsning, der anvender OI-XML-standardformat.

Hvilke studerende er omfattet?

Indberetningen omfatter alle ph.d.-studerende ved danske uddannelsesinstitutioner, herunder også afhandlinger indleveret til bedømmelse efter ph.d.-bekendtgørelsens §15, stk. 2 (selvstuderende) eller stk. 3 (udenlandske studerende, der har haft et studieophold ved institutionen i forbindelse med deres ph.d.-projekt).

Indberetningsfrist

Fristen for indberetningen til Danmarks Statistik er den
22.02.2019

Tællingsperiode

Indberetningen omfatter studerende der har været i gang med et Ph.d.-forløb inden for de sidste to kalenderår (tællingsperioden) forud for tællingstidspunktet som er: **31.12.2018**.

Tællingsperioden er således:

01.01.2017 – 31.12.2018.

Det betyder, at alle med afgang eller start inden for denne periode såvel som alle, der har været i gang i hele perioden er omfattet.

Dette gælder også afhandlinger, der i perioden er endelig bedømt efter bekendtgørelsens §15, stk. 2 eller stk. 3.

Da tællingen er årlig betyder det, at der er dobbeltdækning, dvs. at seneste år bliver genindberettet det efterfølgende år. Dette sker af hensyn til (forhåbentlig få) forsinkede opdateringer i institutionernes registre, som på denne måde bliver fanget op det efterfølgende år.

Indhold

Der indberettes 3 formater:

1. For alle studerende gælder, at der indberettes formatet: Start_bestand, som er den grundlæggende registrering af ph.d.-projektet.
2. For studerende, der har tilgang i perioden, indberettes endvidere for-

matet: Strategiområder, idet der indberettes en række for hvert strategi-område som ph.d.-projektet berører.

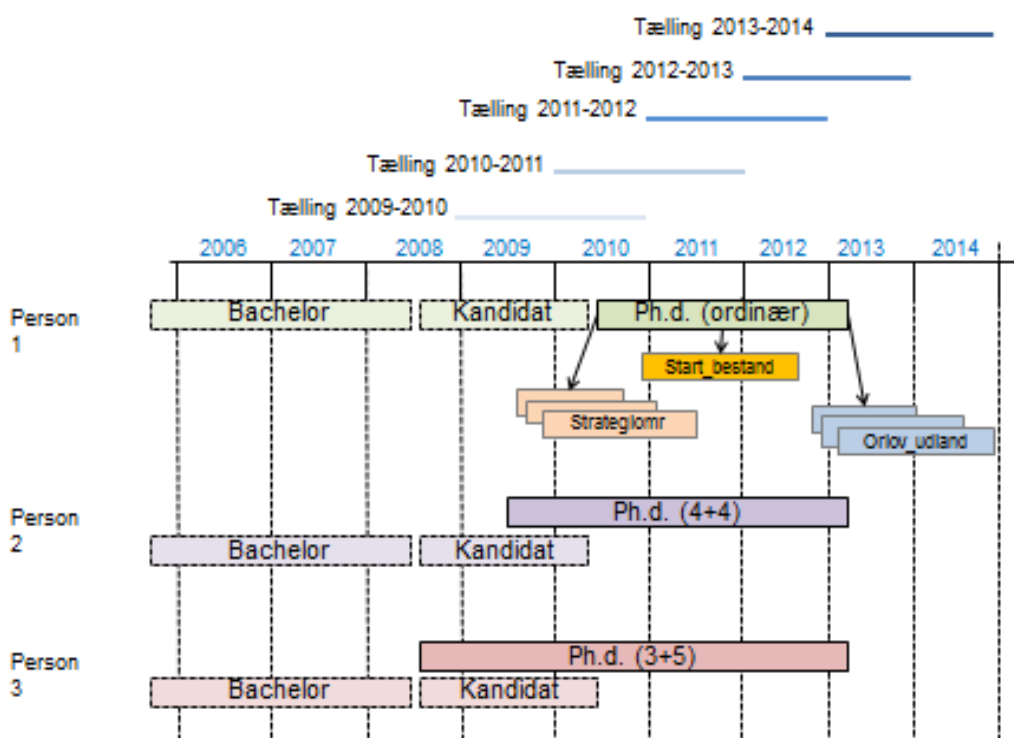
3. For studerende, der har afgang (med eller uden grad) i tællingsperi-oden, indberettes formatet Orlov_udland, idet der indberettes en række for hver periode/hvert ophold, som er forekommet gennem hele ph.d.-forløbet

Formaterne er beskrevet nedenfor i Bilag 1: Indberetningsformater.

Brug af formater og ordninger

Figuren nedenfor søger at illustrere brugen af formaterne i forbindelse med en studerendes gennemførelse af et ph.d.-forløb.

Ph.d.-indberetningen: OIOXML-formater & ordninger

Person 1 er på en ordinær 3-årig ph.d.-uddannelse.

Til tællingen 2009-2010 indberettes i forbindelse med starten på uddannelsen i 2010:

- Start_bestand, som er den grundlæggende registrering af ph.d.-projektet
- Strategiområder, idet der indberettes en række (0, 1...n rækker) for hvert område projektet berører.

Til tællingen 2010-2011 gentages denne indberetning, idet evt. manglende indberetninger samles op.

Til tællingen 2011-2012 indberettes kun Start_bestand som en bekræftelse på at personen stadig er under uddannelse/i gang med projektet.

Til tællingen 2012-2013 indberettes i forbindelse med afslutningen af projektet yderligere afgangsuplysninger i Start_bestand og oplysninger om orlovsperioder mv. og udlandsophold i Orlov_udland, idet der indberettes en række for hver periode/hvert ophold (0, 1...n rækker).

Til tællingen 2013-2014 gentages indberetningen af oplysninger i Start_bestand og Orlov_udland for at fange forsinkede registreringer op.

Person 2 og 3 i figuren viser, hvordan ph.d.-uddannelsen placerer sig i forhold til bachelor og kandidatuddannelser, idet ph.d.-uddannelsen i begge tilfælde starter før kandidatuddannelsen er afsluttet. De to uddannelser integreres i et vist omfang, men indberettes som separate uddannelser:

- Kandidatuddannelsen indberettes som normalt via STADS-systemet til Videregående uddannelser
- Ph.d.-uddannelsen indberettes til ph.d.-tællingen som beskrevet her.

§15 stk. 2 eller stk. 3:

For studerende, der blot afleverer en afhandling til bedømmelse gælder, at det samlede sæt af oplysninger indberettes det år afhandlingen bliver endelig bedømt.

For disse studerende indberettes formatet Start_bestand med et reduceret sæt oplysninger (se nedenfor under: Valideringer) samt formatet Strategiområder. Derimod indberettes ikke oplysninger om orlov og udlandsophold.

Også indberetningen af studerende efter §15 stk. 2 eller stk. 3 dobbeltdækkes året efter for at samle evt. manglende registreringer op.

Genstartere:

Studerende som er blevet indberettet med afbrudt uddannelse og som efterfølgende indleverer en afhandling indberettes som:

- §15 stk. 2 , hvis der er tale om et nyt/ændret projekt, eller
- Som det gamle projekt med nye afgangsuplysninger

Ph.d.-forløbet

Der forekommer en række tidspunkter i indberetningen, som kan være lidt forvirrende. For at undgå misforståelser skitseres her, hvordan tiderne forholder sig til hinanden og beskriver ph.d.-forløbet.

Det normale ph.d.-forløb består af en indskrivningsdel (fra indskrivning til udskrivning) og en afleveringsdel (færdiggørelse/bedømmelse) fra udskrivning over indlevering og evt. genindlevering til tildeling af grad.

For studerende, der efter bekendtgørelsens §15 stk. 2 eller stk. 3 afleverer en afhandling til bedømmelser, består ph.d.-forløbet udelukkende af afleveringsdelen.

Nedenfor er datoerne opstillet i kronologisk rækkefølge:

Indskrivningsdato	Start på ph.d.-forløbet, som kan være: <ul style="list-style-type: none"> • Start på indskrivning ved den indberettende institution • Dato for optagelse af afhandling til bedømmelse for §15 stk. 2 og stk. 3 (Indskrivningsdato ønskes som start for alle ph.d.-forløb)
Udskrivningsdato	Dato for udskrivning.
Indleveringsdato	Dato for første indlevering. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Denne dato kan være lig med udskrivningsdato eller senere.</i> <p><i>NB: For §15-studerende: Indleveringsdato=Indskrivningsdato</i></p>
Genindleveringsdato	Dato for (seneste) genindlevering af afvist afhandling
Slutdato	Dato for afslutning af ph.d.-forløbet: <ul style="list-style-type: none"> • Dato for tildeling af grad eller • Dato for afbrud (herunder dato for institutionsskift)

For alle ph.d.-forløb gælder at de løber fra indskrivningsdato til slutdato.

Udskrivningsdato og indleveringsdato hhv. genindleveringsdato indberettes når de foreligger i forbindelse med den årlige tælling og afventer ikke, at ph.d.-forløbet afsluttes.

Alle forløb skal have en slutdato. Denne vil i de fleste tilfælde være datoen for tildeling af grad. Hvis ph.d.-forløbet i stedet afbrydes/afsluttes uden grad, er det op til institutionen at vurdere, hvornår forløbet må anses for at være afsluttet. Slutdatoen kan således være den dato, hvor den studerende afbryder forløbet/skifter institution, eller det kan være en af institutionen tildelt administrativ dato for, hvornår institutionen anser aktiviteten på projektet for ophørt.

Hvis den studerende efterfølgende alligevel indleverer en afhandling til bedømmelse, kan dette indberettes som et § 15 stk. 2- forløb – eller den oprindelige registrering kan genaktiveres og indberettes igen

For studerende der har fået optaget en afhandling til bedømmelse jf. §15 stk. 2 og stk. 3 består ph.d.-forløbet udelukkende af afleveringsdelen som starter med indleveringsdato. Af praktiske grunde sættes indskrivningsdato = indleveringsdato selv om den studerende ikke reelt indskrives.

Indberetningsformat

Indberetningsformaterne skal være XML. Se nærmere i særskilt teknisk vejledning - som er udsendt tidligere, men kan rekvireres.

Bilag 1: Indberetningsformater viser, hvad indberetningsfilerne skal indeholde.

Se den generelle vejledning for beskrivelse af feltindhold.

System-til-system leverance

Indberetningerne overføres elektronisk til Danmarks Statistik via en system-til-system løsning.

Se nærmere i ovennævnte tekniske vejledning.

Valideringer

Institutionerne skal sikre at de data der indberettes er valide og i overensstemmelse med vejledningen. Der valideres for følgende:

- Der må kun anvendes valide koder jf. formatbeskrivelserne i Bilag 1 nedenfor og de angivne værdisæt i kodebilagene i den generelle vejledning (Bilag 1-2) eller Bilag 2 i denne vejledning - som er et sammendrag af øvrige kodeværdier fra den generelle vejledning.
- Alle datoer skrives **ååååmmdd**.

Start_bestand-formater med grundoplysningerne:

For indleverede ph.d.-projekter (jf. 15 stk. 2 eller stk. 3) indberettes som angivet her (markeret **orange** i regneark)

Startoplysningerne

- *Identifikation, start og projektbeskrivelse:*
pnr_org, io1fornavn, io1efternavn, io1nat, io2inst, io2phdskole, io2institut, io2indskriv, uo3ordning, io9titel, i1ofagkode1, i1ofagpct1 i1ofagkode2 i1ofagpct2, i1ofagkode3, i1ofagpct3
- Uo3afgart skal være 1 eller 2 – ingen bestand!
- uo3slutdato skal være udfyldt
- uo3afh_indlev skal være udfyldt (=io2indskriv)
- uo3afh_genindlev = blank (kan være udfyldt)
- uo3udskriv = uo3slutdato

Relationscheck: io2indskriv < uo3slutdato

NB: Der indberettes Strategiområdet for §15 stk. 2, men ikke for 15 stk. 3. Der indberettes ikke Orlov_udland for hverken stk. 2 eller stk. 3..

For alle øvrige studerende (**ikke** 15 stk. 2 eller stk. 3) indberettes som angivet her:

- Alle startoplysninger (markeret **rosa** i Bilag 1) er obligatoriske og skal altid

være udfyldt.

- Afgangsart (**grøn** i Bilag 1) skal altid være udfyldt
- Datoer i uddannelsesforløb (**grøn** i Bilag 1) udfyldes i det omfang de foreligger – ellers sættes de = blank
- Hvis den studerende er i gang ved tællingsperiodens afslutning (u03afgart = 0):
 - Alle afgangsuplysninger (**dueblå** i Bilag 1) sættes = blank
- Hvis den studerende er udskrevet med grad (u03afgart = 1):
 - u03slutdato skal være udfyldt
 - u03afh_indlev skal være udfyldt
 - u03afh_genindlev = kan være udfyldt (ellers blank)
 - u03udskriv skal være udfyldt
 - u04godskr-mdr skal være udfyldt
 - alle U06oph-felter skal være udfyldt
- Hvis den studerende er udskrevet uden grad – afbrud/institutionsskift (u03afgart = 2):
 - u03slutdato skal være udfyldt
 - u03udskriv skal være udfyldt
 - u03afh_indlev: blank eller udfyldt
 - Hvis u03afh_indlev er udfyldt:*
 - u03afh_genindlev = kan være udfyldt (ellers blank)
 - u04godskr-mdr skal være udfyldt
 - alle U06oph-felter skal være udfyldt

Relationscheck:

Sum: i10fagpct1+ i10fagpct2+ i10fagpct3 = 100

Dato-relationer for studerende med afgangsgang = 1, 2:

i02indskriv < u03udskriv

i02indskriv < u03slutdato

u03afh_indlev < u03afh_genindlev eller u03afh_genindlev = blank

Hvis u03afgart = 1:

u03afh_indlev < u03slutdato

Kontroltabeller

Når institutionen får trukket oplysningerne til indberetningerne ud af det studieadministrative system, skal systemet danne kontroltabeller, som viser fordelingen af de studerende, som netop er ved at blive afsendt til Danmarks Statistik. Institutionen har dermed mulighed for at opdage åbenlyse fejl i indberetningen og rette disse inden afsendelsen.

Kontroltabellerne skal vise indberettede studerende fordelt på:

Tilgangstabel:

- Ph.d.-skole
 - Tilgangså

Afgangstabel:

- Ph.d.-skole
 - fuldført (u03afgart = 1)
 - Afgangså
 - afbrudt (u03afgart = 2)
 - Afgangså

Bestandstabel:

- Ph.d.-skole
 - Bestand ved periodestart (i02indskriv < start på tællingsperiode)
 - Bestand ved periodeslut (u03afgart = 0)

Foretag en rimelighedskontrol ved at sammenligne de to indberettede år og vurdere udviklingen.

Institutionerne er velkomne til at lave yderligere kontroltabeller for at sikre datakvaliteten.

Gem kopi af indberetningen

Gem evt. en kopi af den indsendte indberetning til brug for vurdering af konsistens eller mangel på samme mellem indberetninger af samme år.

Bilag 1: Indberetningsformater

Variabelnavn	XML-Navn	Format/længde	Beskrivelse	Værdisæt
Inst_rec_ident	PhdStudentInstitutionsIdentifikator	Char/20	Institutionens identifikation af den studerende	
pnr_org	PhdStudentCprIdentifikator	Char/10	Indberettet Pnr.	Invalidt personnummer: se generel vejledning
i01fornavn	PhdStudentNavnType	Char/30	Alle fornavne	
i01efternavn	PhdStudentNavnType	Char/30	Efternavn	
i01nat	Phd_ISO_3166_2Type_udgaveMedUpperOglLowerCase	Char/2	Statsborgerskab	ISO-landekoder - se generel vejledning Bilag 1
i02inst	InstitutionsIdentifikator-Type	Num/6	Institutionsnr	
i02phdskole	InstitutionsIdentifikator-Type	Num/6	Ph.d.-skole	
i02fakultet	PhdFakultet	Char/1	Fakultet	1-8
i02institut	PhdInstitutNavn	Char/50	Institut (tekst)	Fri tekst
i02indskriv	Ses i PhdStruktur	Date/8	Indskrivnings-dato ved denne institution	Dato: ååååmmdd
i03ordning	PhdOrdning	Char/1	Ph.d.-Ordning	1,2,3,4,9, se Bilag 2
i03ordning_par. 15	PhdOrdningPg15	Char/1	Ph.d.-Ordning	6,7, se Bilag 2
i03ordning_genstartere	PhdOrdningGensart	Char/1	Ph.d.-Ordning	X, se Bilag 2
i04deltid	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Deltids-studium	J/ N/ U
i04erhvphd	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	ErhvervsPhD	J/ N/ U
i06vejl_ind		Char/1	Antal godkendte vejledere ved indskrivningsinst.	1-8
i06vejl_dk	PhdAntalVejledere	Char/1	Antal godkendte vejledere, andre inst. i DK	0-8
i06vejl_udl	PhdAntalVejledere	Char/1	Antal godkendte vejledere ved udenlandske institutioner	0-8
i07ans	PhdVigtigsteAnsættelseArt	Char/1	Vigtigste ansættelse efter indskrivningen på ph.d.-uddannelsen	1,2,3,4,5,6,9 - se Bilag 2
i08exam_type	PhdadgangsgivendeEk-	Char/1	Eksamenstype, adgangsgivende baggrund	1,2,3,4,5,9 - se Bilag 2

	samenArt			
i09titel	PhdProjektTitel	Char/200	Titel på Ph.d.-projektet (arbejdstitel):	
i10fagkode1	PhdFagKodeType	Char/3	Fagkode1 (vigtigste)	Se generel vejledning Bilag 2
i10fagpct1	PhdProcentAndelType	Num/3	Procentandel1, vigtigste fagområde	0-100
i10fagkode2	PhdFagKodeType	Char/3	Fagkode2 (evt.) – næst-vigtigste fagområde	Kan være blank!
i10fagpct2		Num/2	Procentandel2	0-50 - udfyldes altid
i10fagkode3	PhdFagKodeType	Char/3	Fagkode3 (evt.) - tredje-vigtigste fagområde	Kan være blank!
i10fagpct3		Num/2	Procentandel3	0-33 – udfyldes altid
i12inst_finanslov_pct	PhdFinansieringAndel-KodeType	Char/1	Finansieringsopl.: Indskrivningsinst.'s finanslovsmidler	0,1,2,3,4,5,9 - se Bilag 2 med gyldige koder for andel
i12inst_fimidler_pct	PhdFinansieringAndel-KodeType	Char/1	Finansieringsopl.: Indskrivningsinst.'s midler fra FI	0,1,2,3,4,5,9 - se Bilag 2
i12oevrige_pct	PhdFinansieringAndel-KodeType	Char/1	Finansieringsopl.: Øvrig finansiering	0,1,2,3,4,5,9 - se Bilag 2
i13inst_finanslov	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Inst.:Finanslovsmidler	J/ N/ U
i13inst_erhvphd	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Inst: EhvervsPh.d.-midler fra FI	J/ N/ U
i13inst_forskraad	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Inst.: Forsknings-rådsmidler fra FI	J/ N/ U
i13inst_oevrige	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Inst: Indskrivnings-institutionens øvrige midler	J/ N/ U
i13dk_sygehus	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	DK: Sygehus	J/ N/ U
i13dk_uddinst_off	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	DK: Anden off. uddannelses- /forsknings-institution	J/ N/ U
i13dk_uddinst_privat	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	DK: Privat uddannelses- /forsknings-institution	J/ N/ U
i13dk_virk_off	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	DK: Offt. virksomhed/organisation/fonde	J/ N/ U
i13dk_virk_privat	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	DK: Privat virksomhed/organisation/fonde	J/ N/ U
i13udl_eu	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Udland: EU-midler	J/ N/ U
i13udl_off	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Udland: Andre offentlige kilder	J/ N/ U
i13udl_privat	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Udland: Private kilder	J/ N/ U
i13and_egne	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Andet: Egne midler	J/ N/ U
i13and_anden	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Andet: Anden kilde	J/ N/ U
u03afgart	PhdAfgangArt	Char/1	Afgangsart	0, 1,2,3, se Bilag 2
u03udskriv	Ses i PhdStruktur	Date/8	Udskrivningsdato,	Dato: ååååmmdd
u03afh_indlev	Ses i PhdStruktur	Date/8	Dato for første indlevering af afhandling	Dato: ååååmmdd

u03afh_genindlev	Ses i PhdStruktur	Date/8	Dato for (sidste) genindlevering af afhandling	Dato: ååååmmdd
u03slutdato	Ses i PhdStruktur	Date/8	Dato for afslutning af forløbet	Dato: ååååmmdd
u04godskr_mdr	PhdMndGodskrevet-Kvantitet	Num/2	Antal måneder godskrevet	0-30
u06oph_inst	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Studieophold på indskrivningsinstitution	J/ N/ U
u06oph_uddinst_off	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Studieophold, anden uddannelses-/forskningsinstitution	J/ N/ U
u06oph_virk_off	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Studieophold på offentlig virksomhed, organisation	J/ N/ U
u06oph_sygehus	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Studieophold på Sygehus	J/ N/ U
u06oph_uddinst_privat	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Studieophold, privat uddannelses-/forsknings-inst.	J/ N/ U
u06oph_virk_privat	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Studieophold på privat erhvervsvirksomhed	J/ N/ U
u06oph_andet	PhdJaNejUoplystKode	Char/1	Studieophold på andet arbejdssted i DK	J/ N/ U
kommentar	PhdKommentar	Char/1000	Kommentarer til det enkelte uddannelsesforløb	
Orlov udland				
i02inst	InstitutionsIdentifikator-Type	Char/6	Institutionsnummer	
Inst_rec_ident	PhdStudentInstitutionsIdentifikator	Char/20	Institutionens identifikation af studerende	
orlov_udland	PhdOrlovUdlandIndikator	Char/1	Opholdets/periodens art	Se kode for art i bilag 2
per_start	Ses i PhdStruktur	Date/8	Periodens start	Dato: ååååmmdd
per_slut	Ses i PhdStruktur	Date/8	Periodens slut	Dato: ååååmmdd
udl_land	Phd_ISO_3166_2Type_udgaveMedUpperOgLowerCase	Char/2	Land, hvis orlov_udland = Z. Ellers blank!	ISO-landekoder. Se generel vejledning Bilag 1
Strategiområder				
i02inst	InstitutionsIdentifikator-	Char/6	Institutionsnummer	

	Type			
Inst_rec_ident	PhdStudentInstitutionsIdentifikator	Char/20	Institutionens identifikation af studerende	
i11Strategiomr	PhdStrategiOmradeKode	Char/1	Strategiområde	Kode for område, se bilag 2
i11Andel	PhdStrategiOmradeAndelKode	Char/1	Strategiområdets andel af projektet	Kode for andel, se bilag 2

Se den generelle vejledning for nærmere forklaring til de forskellige variable.

Bilag 2: Diverse koder

i02fakultet	
Kode	Tekst
1	Naturvidenskabelig
2	Teknisk
3	Sundhedsvidenskabelig
4	Jordbrugsvidenskabelig
5	Samfundsvidenskabelig, juridisk
6	Humanistisk
7	Teologisk
8	Ikke opdelt i fakulteter
i03ordning	Ph.d.-ordning
Kode	Tekst
1	3-årigt forløb
2	4+4 ordning
3	3+5 ordning
4	3+6 ordning
9	Uoplyst
i03ordning_par. 15	Ph.d.-ordning par. 15
Kode	Tekst
6	§15 stk. 2
7	§15 stk. 3
i03ordning_genstartere	Ph.d.-ordning genstartere
Kode	Tekst
X	genstart
i04.../i13.../u06...	Ja/Nej/Uoplyst-variable
Kode	Tekst
J	Ja
N	Nej
U	Uoplyst
i07ans	Ansættelse ved Ph.d. start
Kode	Tekst
1	I DK, ved indskrivningsinstitutionen
2	I DK, ved anden offentlig eller selvejende institution/virksomhed
3	I DK, privat institution/virksomhed
4	I DK, anden institution/virksomhed
5	I udlandet
6	Havde ikke ansættelse
9	Uoplyst

i08exam_type	Adgangsgivende baggrund
Kode	Tekst
1	Kandidateksamen, taget i DK
2	Kandidateksamen, taget i udlandet
3	Bacheloreksamen, taget i DK
4	Bacheloreksamen, taget i udlandet
5	Anden eksamen
9	Uoplyst
i12...(finansiering)	Finansiering fordelt på kilder, andel
Kode	Tekst
0	0 procent
1	1-24 procent
2	25-49 procent
3	50-74 procent
4	75-99 procent
5	100 procent
9	Uoplyst
u03afgart	Afgangsart
Kode	Tekst
0	I gang (bekræftet bestand)
1	Afgang med grad
2	Afgang uden grad
3	Slet (aldrig startet)
Strategiomr	Strategiområder
Kode	Tekst
tva	Tværvidenskabelig forskning
kli	Klima
ene	Energi
mil	Miljø
bio	Bioteknologi
fod	Fødevarer <i>herunder fødevarer sikkerhed</i>
kra	Kræft
nan	Nanoscience
ikt	Ikt
cyb	Cyber- og informationssikkerhed
rob	Robot og/eller droneteknologi
int	Integration
dem	Demokrati
vel	Velfærd
kon	Kønsforskning
psy	Psykiatri
tra	Transport
glo	Globalisering
opl	Oplevelsesøkonomi og turisme
sun	Forebyggelse og sundhedsfremme
i11andel	Andel af forskningsaktivitet inden for strategiområde

Kode	Tekst
0	Ingen forskning
1	1-24 pct.
2	25-49 pct.
3	50-74 pct.
4	75-100 pct.
5	Aktivitet, men omfanget ubekendt
9	Uoplyst
u05orlov_udland	Orlovstyper mv.
Kode	Tekst
D	Deltid
S	Sygeorlov
B	Barsel
O	Øvrig orlov
Y	Udlandsophold i relation til §23 stk. 3-5
Z	Udlandsophold, øvrige
U	Uoplyst

Se den generelle vejledning for ISO-koder og koder for Ph.d.-skoler.